

ΚΕΙΜΕΝΟ**Όταν μεγαλώσεις μπορεί και να μην έχεις δουλειά [Τ.Θ. 15231]**

Το κείμενο αποτελεί απόσπασμα από το 2ο κεφάλαιο με τίτλο «Εργασία» του βιβλίου «21 μαθήματα για τον 21ο αιώνα», το οποίο εξέδωσε το 2018 ένας από τους επιδραστικότερους συγγραφείς της εποχής μας, ο Yuval Noah Harari (μτφρ. Μιχ. Λαλιώτης, εκδ. Αλεξάνδρεια, 2018).

Δεν έχουμε ιδέα πώς θα είναι η αγορά εργασίας το 2050. Όλοι συμφωνούν ότι η ύπαρξη μηχανών που μαθαίνουν και η ρομποτική θα αλλάξουν σχεδόν κάθε επάγγελμα, από την παραγωγή γιαουρτιού μέχρι τη διδασκαλία γιόγκα. Υπάρχουν, ωστόσο, αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με το είδος της αλλαγής και την εγγύτητά της. Κάποιοι πιστεύουν ότι, μόλις σε μία ή το πολύ σε δύο δεκαετίες, δισεκατομμύρια άνθρωποι θα έχουν καταστεί οικονομικά περιττοί. Άλλοι υποστηρίζουν ότι, ακόμα και μακροπρόθεσμα, η αυτοματοποίηση θα συνεχίσει να δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας και να παράγει μεγαλύτερη ευημερία για όλους.

Βρισκόμαστε, λοιπόν, στα πρόθυρα μιας τρομαχτικής ανατροπής ή μήπως οι προβλέψεις αυτές είναι ένα ακόμα παράδειγμα αστήριχτης λουδίτικης(= κίνημα κατά της βιομηχανικής επανάστασης του 19ου αι., με αρχηγό τον Νέντ Λουντ. Οι λουδίτες στρέφονταν κατά των μηχανών, τις οποίες κατέστρεφαν, γιατί «έκλεβαν» τις εργασίες από τους ανθρώπους) υστερίας; Είναι δύσκολο να ξέρουμε. Οι φόβοι ότι η αυτοματοποίηση θα προκαλέσει γενικευμένη ανεργία ανάγονται στον 19ο αιώνα, και μέχρι τώρα δεν έχουν ποτέ επαληθευτεί. Από την αυγή της Βιομηχανικής Επανάστασης, για κάθε θέση εργασίας που χανόταν εξαιτίας μιας μηχανής, εμφανιζόταν τουλάχιστον μια καινούργια, ενώ το μέσο βιοτικό επίπεδο έχει βελτιωθεί θεαματικά. Ωστόσο, υπάρχουν λόγοι να πιστεύουμε ότι αυτή τη φορά τα πράγματα είναι διαφορετικά και ότι η μηχανική εκμάθηση θα αλλάξει τους κανόνες του παιχνιδιού.

Οι άνθρωποι έχουν δύο ειδών ικανότητες -σωματικές και γνωσιακές. Στο παρελθόν, οι μηχανές ανταγωνίζονταν τους ανθρώπους κυρίως στις καθαρά σωματικές ικανότητες, ενώ στο γνωσιακό πεδίο οι άνθρωποι διατηρούσαν ένα πλεονέκτημα απέναντι στις μηχανές. Γι' αυτό και, καθώς οι εργασίες στη γεωργία και τη βιομηχανία αυτοματοποιούνταν, εμφανίστηκαν νέες θέσεις εργασίας στις υπηρεσίες, οι οποίες απαιτούσαν γνωσιακές δεξιότητες που διέθεταν μόνο οι άνθρωποι: εκμάθηση, ανάλυση, επικοινωνία και, κυρίως, την κατανόηση των ανθρώπινων συναισθημάτων. Σήμερα, ωστόσο, η τεχνητή νοημοσύνη αρχίζει να ξεπερνάει τους ανθρώπους σε ολοένα και περισσότερες από αυτές τις δεξιότητες, μέχρι και στην κατανόηση των ανθρώπινων συναισθημάτων. Δεν γνωρίζουμε κάποιο τρίτο πεδίο δραστηριότητας - πέρα από το σωματικό και το γνωσιακό - όπου οι άνθρωποι θα διατηρήσουν για πάντα με ασφάλεια το πλεονέκτημά τους.

1. α)Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο σε κάθε μία από τις παραγράφους του κειμένου. β)Να αναδείξετε την πρόθεση του συγγραφέα σε κάθε παράγραφο, ποιος είναι ο σκοπός του και πώς το πετυχαίνει; ----- στόχος να δημιουργήσουμε ένα διάγραμμα του κειμένου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ποιοι είναι οι προβληματισμοί του συγγραφέα σχετικά με το θέμα της εργασίας; Να ανιχνεύσετε τα ζητήματα που τίθενται και να τα αποδώσετε σε μια παράγραφο 80 λέξεων περίπου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Να σχολιάσετε την επιλογή του α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου, ποια είναι η λειτουργία του;

.....

.....

.....

.....

4. Ποια είναι η λειτουργία της ερώτησης στη 2^η παράγραφο του κειμένου;

.....

.....

.....

.....

5. Ποιους τρόπους ανάπτυξης ανιχνεύετε στην 3^η παράγραφο του κειμένου;

.....

.....

.....

.....

6. Να γράψετε αντώνυμα / αντίθετα των λέξεων που έχουν υπογραμμιστεί στο κείμενο.

.....

.....

.....

.....

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ : Με αφορμή το κείμενο, που σε προβλημάτισε, γράφεις μια προφορική εισήγηση 200- 250 λέξεων που απευθύνεις στους συμμαθητές και στις συμμαθήτριάς σου με θέμα την αξία της εργασίας για το άτομο και τα εφόδια που κρίνεις ότι πρέπει να αποκτήσει ένας νέος άνθρωπος, για να εξασφαλίσει μία θέση εργασίας.

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

Ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο (ομιλία) λαμβάνουμε υπόψη:

δομή: απαιτείται ανάλογη προσφώνηση και αποφώνηση, ύφος λόγου: σοβαρό, επίσημο, / γλώσσα: αναφορική/ κυριολεκτική λειτουργία. Θετικά συνεκτιμάται η χρήση -με μέτρο- στοιχείων αμεσότητας/ προφορικότητας (π.χ. α' και β' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο, ρητορικές ερωτήσεις, ενδιάμεσες προσφωνήσεις)

Προβληματισμοί από το κείμενο αναφοράς:

☐ δεν έχουμε ιδέα πώς θα είναι η αγορά εργασίας τις επόμενες δεκαετίες, ☐ είναι ενδεχόμενο ότι η ύπαρξη μηχανών που μαθαίνουν και η ρομποτική θα αλλάξουν σχεδόν κάθε επάγγελμα,

☐ Διατυπώνονται αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με το είδος της αλλαγής: φόβοι για απώλεια θέσεων εργασίας - νέες θέσεις εργασίας προερχόμενες από την υπερβολική αυτοματοποίηση,

☐ παλαιότερα οι μηχανές ανταγωνίζονταν τους ανθρώπους στις σωματικές ικανότητες, ενώ στο γνωσιακό πεδίο οι άνθρωποι διατηρούσαν ένα πλεονέκτημα απέναντι στις μηχανές → εμφανίστηκαν νέες θέσεις εργασίας στις υπηρεσίες, όπου απαιτούνταν δεξιότητες που διέθεταν μόνο οι άνθρωποι: εκμάθηση, ανάλυση, επικοινωνία και, κυρίως, την κατανόηση των ανθρώπινων συναισθημάτων,

☐ σήμερα, η τεχνητή νοημοσύνη αρχίζει να ξεπερνάει τους ανθρώπους σε ολοένα και περισσότερες απ' αυτές τις δεξιότητες,

☐ αγνοούμε κάποιο τρίτο πεδίο δραστηριότητας -πέρα από το σωματικό και το γνωσιακό- όπου οι άνθρωποι θα διατηρήσουν για πάντα με ασφάλεια το πλεονέκτημά τους.

Αξία εργασίας:

☐ θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, αναγκαίος όρος για την ατομική προκοπή και κοινωνική καταξίωση, συντελεστής προόδου του ανθρώπινου πολιτισμού,

☐ μέσο βιοπορισμού και όρος για την αξιοπρεπή διαβίωση,

☐ παράγοντας αυτογνωσίας και αυτοπραγμάτωσης: δημιουργικότητα, αίσθημα πληρότητας,

☐ προϋπόθεση συγκρότησης υγιούς προσωπικότητας: φιλοπονία, αγωνιστικότητα,

☐ βασικός συντελεστής κοινωνικοποίησης: διαμορφώνει διαπροσωπικές σχέσεις, καλλιεργεί κοινωνική συνείδηση, αίσθημα ευθύνης και συλλογικότητας.

Εφόδια που εξασφαλίζουν μία θέση εργασίας στην εποχή μας:

☐ γενικές γνώσεις, αλλά και εξειδίκευση

☐ κοινωνικές δεξιότητες: προθυμία, υπευθυνότητα, συνεργατικότητα, ομαδικό πνεύμα, ευελιξία, ευγένεια, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων

☐ συνειδητή επιλογή επαγγέλματος, προκειμένου το άτομο να την υπηρετεί με μεράκι, υπευθυνότητα και συνέπεια.